

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13C/315/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115219524
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8115219524.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: E.. W. U., F.. XX.XX.XXXX, T. I. H. X, XXX XX H., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v bode 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.2.2009, v znení: „Predmetom tejto Dohody o poskytnutí služby je záväzok Veriteľa poskytnúť Dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru resp. revolvingu poskytnutého na základe Žiadosti/ Zmluvy, uzavretej medzi Veriteľom a Dlžníkom (ďalej ako „úver/revolving“) a záväzok Dlžníka zaplatiť Veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 92,01 EUR a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 50,19 EUR v prípade ak bude Dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu Dlžník udeľuje Veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť Dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto Dohody o poskytnutí služby.“, j e n e p r i j a t e ľ n á .

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 820,28 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 515 % ročne z tejto sumy od 29.8.2015 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobca m á n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu 21.7.2015 sa žalobca domáhal, aby súd vydal rozsudok ktorým by určil, že zmluvná podmienka v zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXX9 zo dňa 26.2.2009 v znení tak, ako je uvedená vo výroku tohto rozsudku, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 820,28 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % z tejto sumy odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému do zaplatenia, a nahradiť mu trovy konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že ide o zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXX z 26.2.2009 s tým, že na základe žiadosti mu bola schválená výška úveru 929,43 Eur s ročnou úrokovou sadzbou 68,81%. V zmluve sa nachádza poplatok vyplývajúci zo služby, ktorou je možnosť odkladu splátok podľa bodu 8.1 písm. a/ s tým, že ako spotrebiteľ ešte ani nevyužil takúto službu a už ju zaplatil.

3. Žalobca uviedol, že dohoda o poskytnutí služby je zmluvná podmienka, ktorá nie je individuálne dojednaná a jeho zámerom nebolo ísť do zmluvného vzťahu so žalovaným kvôli nej. Ďalej uviedol, že žiadaný úvere je hneď po pripísaní na účet ponížený o sumu uvedenú v tejto dohode a ak ju klient nevyužije, nemá nárok na jej vrátenie. Dodal, že „cena tohto poplatku je len jeho vyústením“ s tým, že túto zmluvnú podmienku nenapáda z hľadiska ceny, avšak posudzuje sa nie cena, ale celý obsah dohody, ktorý spočíva v tom, že má platiť bez ohľadu na poskytnutie tejto vedľajšej služby, a žalovaný získava prospech skôr ako spotrebiteľ a pritom službu ani neposkytol. Podľa žalobcu to už samo o sebe spôsobuje značnú materiálnu disproporciu, avšak žalovaný navyše obmedzil prístup k tomuto právu zákazníkom, ktorí nemajú splatené minimálne prvé 3 mesačné splátky, nie sú dlhodobo práceneschopní alebo s nimi nebol skončený pracovný pomer s tým, že v ostatných prípadoch je žiadosť spotrebiteľa posudzovaná svojvoľne veriteľom.

4. Žalobca ďalej uviedol, že Krajský súd v Prešove (už) právoplatne rozhodol o neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky rozsudkami sp. zn. 7Co/220/2014 z 27.11.2014, sp. zn. 15Co/70/2015 z 27.5.2015, sp. zn. 17Co/294/2014 z 26.5.2015 a sp. zn. 20Co/99/2014 z 31.3.2015, a poukázal na výklad § 53a Občianskeho zákonníka, tak ako ho vyjadril Krajský súd Banská Bystrica v rozsudku zo dňa 10.9.2013, sp. zn. 14Co/321/2012, podľa ktorého: „Ustanovením § 53a OZsa do právneho poriadku zavádza i keď nepriamo precedenčný charakter súdneho rozhodnutia v spotrebiteľských veciach, pretože sa ním rozširuje pôsobnosť súdneho rozhodnutia v konkrétnej veci na všetky zmluvné vzťahy, v ktorých dodávateľ použil tú istú, alebo obdobnú zmluvnú podmienku. Z ustanovenia § 53a OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa používania zmluvnej podmienky, ktorú súd v akomkoľvek súdnom konaní označil za neprijateľnú, alebo neprijateľnosť zmluvnej podmienky vyplýva zo samotného rozhodnutia.“

5. Podľa žalobcu pojem neprijateľná podmienka vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje materiálnu disproporciu ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS). Túto skutočnosť je súd povinný preveriť z úradnej moci (§ 153 ods. 3 OSP, rozsudok SD EÚ C-240/98 až C-244/98), teda v tomto prípade sa nedá uvažovať o výsostnom práve spotrebiteľa, ktorý by nebol viazaný neprijateľnou podmienkou len za stavu, kedy by sa výslovne určenia jej neplatnosti domáhal (§ 3 ods. 5 veta prvá zák. č. 250/2007 Z.z.). Poukázal na to, že neprijateľná podmienka je

absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa. Naliehavý právny záujem daný zákonom sa nepreukazuje. Ďalší žalobcovia (spotrebiteľia zastúpení rovnakým advokátom) v obdobných konaniach pritom na tomto mieste k tomu obvykle tiež podporne uvádzajú, že „s týmto stavom sa vysporiadal“ aj SD EÚ v rozsudku z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, keď uviedol, že „Národná právna úprava, ktorá národnému súdu v rámci konania o žalobe podanej poskytovateľom spotrebiteľského úveru proti spotrebiteľovi a spočívajúcej na zmluve medzi nimi uzavretej, znemožňuje po uplynutí premlčacej lehoty z úradnej povinnosti alebo na základe podnetu spotrebiteľa určiť, že podmienka obsiahnutá v zmluve medzi nimi uzavretej je nekalá, je v rozpore so smernicou Rady 93/13/EH.“ (pozn. súdu: v uvedenom rozsudku sa však SD EÚ zaoberal iba povinnosťou národného súdu podľa článku 6(1) hore uvedenej smernice zabezpečiť - v konaní o žalobe podanej dodávateľom proti spotrebiteľovi ochranu spotrebiteľa v zmysle uvedenej smernice aj pri spotrebiteľovej nečinnosti - aby nekalé podmienky neboli pre spotrebiteľa závažné. Už na tomto mieste tak treba poukázať na to, že uvedené rozhodnutie sa týkalo konania o žalobe podanej poskytovateľom proti spotrebiteľovi, a nie procesných podmienok a významu opačných konaní, a v rámci toho povinnosti členských štátov „zabezpečiť“ aby spotrebiteľia neboli viazaní nekalými podmienkami, vrátane možnej odradzujúcej funkcie súdneho rozhodnutia prispievajúcej k ukončeniu používania nekalých podmienok, a teda nie primeranosti, potrebnosti, zmyslu a podmienok akýchkoľvek ďalších resp. rôznych iných súdnych konaní iniciovaných naopak spotrebiteľom a týkajúcich sa opakovane rovnakého predmetu po splnení povinnosti členského štátu podľa článku 6(1) tejto smernice, najmä ak je ochrana žalobcu ako spotrebiteľa pred ním uvedenými neprijateľnými zmluvnými podmienkami, tak ako je to aj podľa vyjadrení a vedomostí samotného žalobcu uvedených v úvode tohto bodu a nižšie v bode 7. tohto odôvodnenia, našim štátom už zabezpečená - t.j. ak predmetné zmluvné podmienky už boli vyhlásené za neplatné, z ustanovenia § 53a OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa ich používania, a najmä neprijateľná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ), a to všetko bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa - o čom žalobca, vychádzajúc z jeho žaloby, vie).

6. Vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu žalobca uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva musí obsahovať náležitosti podľa § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, konkrétne podľa § 4 ods. 2 písm. g), i) tohto zákona konečnú splatnosť úveru a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov s tým, že podľa § 4 ods. 3 tohto zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov v prípade, že neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2. Dodal tiež, že predmetný úver je úžerný, pretože v časti ročnej úrokovej sadzby odporuje dobrým mravom s poukazom na priemernú úrokovú mieru nových obchodov pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od 1 roka do 5 rokov v marci 2009 vo výške 10,98%.

7. Žalobca uzavrel, že žalovaný mu skutočne poskytol úver vo výške 883,42 Eur, pričom schválená výška úveru bola 929,43 Eur a žalovanému doposiaľ uhradil 1.703,70 Eur, a v súvislosti s neprijateľným poplatkom, úžernou odplatom úveru a tým, že úver je bezúročný a bez poplatkov vzniklo bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vo výške 820,28 Eur. Dodal tiež, že o skutočnosti, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil, sa dozvedel od združenia na ochranu občana spotrebiteľa v mesiaci apríl 2015, kde ho informovali o tom, že úverovanie za tak vysokú odplatu je v rozpore s dobrými mravmi. V súvislosti s objektívnou premiľčacou dobou žalobca uviedol, že Krajský súd Prešov a Žilina vo viacerých rozhodnutiach posúdil konanie žalovaného ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohateniu tým, že nedáva svoje zmluvy do súladu so zákonom o spotrebiteľských úveroch, a objektívna premiľčacia doba je 10 ročná (k čomu poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/9/2012 zo dňa 21.1.2013).

8. Žalovaný vo vojom písomnom vyjadrení so žalobou nesúhlasil a navrhol, aby súd žalobu zamietol, a to z dôvodu rozporu žaloby s ustanoveniami Občianskeho zákonníka a z dôvodu premiľčania nárokov, ktorých sa podanou žalobou žalobca domáha.

S poukazom na ust. § 53 ods. 1 OZ namietal, že výška poplatku za službu spočívajúcu v možnosti odkladu splátok je otázkou, ktorá je z posudzovania ako neprijateľnej podmienky ex lege vylúčená vzhľadom na to, čo predstavuje predmet plnenia a cenu plnenia podľa dohody o poskytovaní služieb s tým, že cena plnenia je vylúčená z testu neprijateľnosti, lebo je vyjadrením ekonomickej stránky (pozn. súdu: už na tomto mieste však treba uviesť, že zákon ustanovuje, že zákazu posudzovania nerovnováhy resp. neprijateľnosti z hľadiska ceny nepodlieha len posudzovanie podmienok, „ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny“, viď. ust. § 53 ods. 1 veta druhá OZ - teda len ak sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti jeho ceny, a naopak arg. a contrario teda posudzovaniu podliehajú, ak sa týkajú, ako v tomto prípade, vedľajšieho predmetu plnenia a primeranosti jeho ceny, keďže z obsahu a zmyslu tejto dohody vyplýva, že táto dohoda je závislá na existencii zmluvy o úvere, je ňou podmienená, a vo vzťahu k nej tak má len vedľajšiu akcesorickú povahu).

Žalovaný tiež namietal, že dohoda o poskytnutí služby je individuálne uzavretá, a nejde o predpoklad a ani podmienku pre vznik zmluvy o úvere. Skutočnosť, že je na tej istej listine ako samotná zmluva o revolvingovom úvere resp. že bola vopred formulovaná žalovaným podľa neho neznamena v zmysle právnej úpravy automaticky ten záver, že nejde o individuálne dohodnutý a uzavretý právny úkon s tým, že treba ich posudzovať samostatne. Uviedol, že pojem „individuálne“ (dohodnutý) v pomeroch spotrebiteľského práva znamená nie len reálnu možnosť spotrebiteľa určitú podmienku formulačne ovplyvniť, ale predovšetkým možnosť spotrebiteľa dosiahnuť, že takáto podmienka sa nestane súčasťou jeho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby to zmenilo jeho postavenie oproti tomu stavu, ak by podmienku prijal, k čomu poukázal na to, že dohoda o poskytnutí služby je osobitne podpísaná a graficky rozlíšená od ostatného obsahu zmluvy (pozn. súdu: v danom prípade sú pritom predmetné zmluvné podmienky uvedené v rámci odsekov zmluvy o revolvingovom úvere a aj začíslované následnými poradovými číslami za odsekom 7. a včlenené priamo do jej textu ku ostatným odsekom nad podpismi zmluvných strán, ktoré nasledujú za týmito odsekmi, a kryjú tak všetky predchádzajúce odseky resp. ustanovenia tejto zmluvy - bez zrejmej možnosti ktorúkoľvek z nich spod podpisu vylúčiť).

9. Vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaný namietal, že ak žalobca tvrdí rozpor zmluvy so zákonom v časti o úroku, potom tento rozpor by sa (kže zmluva je dvojstranný právny úkon) musel vzťahovať aj na jeho vlastné konanie a takýto rozpor by bol pričítateľný aj žalobcovi.

Ďalej uviedol, že odplata za spotrebiteľské úvery a jej obmedzenie boli z hľadiska vývoja právnej úpravy predmetom výslovnej regulácie od 1.7.2008 (kedy nadobudlo účinnosť nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z., ktorým sa vykonávali ust. § 3 ods. 10 a 11 zákona č. 258/2001 Z.z.), a aj následne po zrušení zákona č. 258/2001 Z.z. určil, že maximálna odplata bude stále regulovaná explicitne (a nie všeobecne na základe

pravidla o dobrých mravoch) a danú úpravu zaviedol do zákona č. 40/1964 Zb. s tým, že z toho je podľa žalovaného

možné konštatovať, že otázka odplaty nemá byť posudzovaná podľa dobrých mravov, ale podľa osobitnej právnej úpravy. Poukázal tiež na to, že zákonodarca nezaviedol reguláciu úrokovej sadzby, ale odplaty (ako širšieho pojmu, kam boli a sú zahrnuté aj iné odplatné plnenia v súvislosti s prenechaním peňažných prostriedkov na dočasné užívanie). Ďalej žalovaný poukázal na ust. § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (o obmedzení odplaty ak nejde o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch) s tým, že poskytnutý úver má charakter spotrebiteľského úveru podľa zákona č. 258/2001 Z.z. a na základe toho sa v zmysle ust. § 53 ods. 6 OZ majú aplikovať vo veci posúdenia odplaty za požičanie peňažných prostriedkov ust. § 3 ods. 10 a 11 zákona č. 258/2001 Z.z. (o tom, že odplata nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády, a že ak je zmluva o spotrebiteľskom úvere v rozpore s týmto ustanovením v tom, že odplata prevyšuje výšku ustanovenú nariadením vlády, je neplatná v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto ustanoveniu, ak sa ten, kto je takouto zmluvou dotknutý, neplatnosti dovolá). Žalovaný uzavrel, že maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver bola v zmysle uvedeného 76%, a výška odplaty vyplývajúcej pre úver dohodnutý a poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere 68/98% neprevyšuje tú maximálnu odplatu, akú právna úprava relevantná v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere pripúšťala, a je v súlade s platnou právnou úpravou. Dodal, že účastníci konania sa dohodli na odplatnom požičaní peňažných prostriedkov, a zmluvne prejavenej vóli by zodpovedalo, aby súd - pri pochybnostiach o výške úrokov a teda čo je už podstatné prevýšenie - určil aká výška je primeraná, aká už nie (čo žalovaný vylučuje) a na základe takého posúdenia rozhodol. K tvrdeniam žalobcu o nedostatku náležitostí zmluvy podľa § 4 ods. 2 s následkami bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru podľa § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. sa žalovaný nevyjadril.

10. V replike k písomnému vyjadreniu žalovaného žalobca poukázal na to, že potrebné je správne posúdenie predmetného poplatku za službu s tým, že predmetné zmluvná podmienka nie je ničím iným ako vedľajším cenovým dojednaním, ktoré podlieha súdnej kontrole aj vtedy, keď je vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne. K argumentácii žalovaného o explicitnej zákonnej úprave maximálne výšky odplaty sa nevyjadril.

11. Keďže v danom prípade všetky podstatné skutkové tvrdenia (stranami včas a konkrétne uvedené) sporné neboli a išlo len o otázku ich právneho posúdenia, hodnota sporu bez príslušenstva (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka) neprevyšuje sumu 1000,- Eur (tzv. „drobný spor“), ako aj vzhľadom na to, že žalovaný sa navyše podľa skutočností známych súdu z jeho činnosti v iných veciach na nariadené pojednávania obvykle nedostavuje (po ich nariadení len odkazuje na svoje predchádzajúce písomné vyjadrenia a súhlasí s pojednávaním v jeho neprítomnosti), a podľa praxe v obdobných prípadoch vedených na tomto súde (napr. vo veciach senátu 16Csp) a rozhodnutých bez nariadenia pojednávania strany sporu (zastúpené rovnakými právnymi zástupcami ako v tomto konaní) voči takému postupu súdu ani nenamietajú, súd v súlade s ust. § 297 CSP, i s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti, vec napokon prejednal bez nariadenia pojednávania, a prihliadol pritom na obsah spisu a vykonané dôkazy.

12. Súd sa oboznámil so žalobou a všetkými prostriedkami procesného útoku a obrany, ktoré strany sporu počas konania uplatnili, vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinnými dôkazmi, ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený (§ 204 CSP), a na základe zhodných (resp. nepopretých) tvrdení rozhodujúcich skutočností (§ 132 ods. 1, § 151 a § 186 ods. 2 CSP) a vykonaných dôkazov si osvojil podstatný skutkový stav tak (v rozsahu a obsahovej zhode s tým) ako ho v rozhodných okolnostiach vo svojich podaniach opísali strany sporu, keďže nimi prednesené skutkové tvrdenia (nie ich právne zhodnotenie) nikto nespochybnil, a ani súd nemal žiadny dôvod pochybovať o ich pravdivosti (viď primerane § 151 ods. 1 a § 186 ods. 2 CSP), a sporný tak nebol.

13. Okrem toho súd z predloženého písomného vyhotovenia zmluvy o revolvingovom úvere zistil, že táto bola vyhotovená na predtlačenom formulári žalovaného, do ktorého boli v bodoch 2. až 6. doplnené osobné údaje žalobcu ako dlžníka a údaje o požadovanom a schválenom revolvingovom úvere s mesačnou splátkou vo výške 56,79 Eur, v bode 7. je ohľadom ďalšieho odkaz na úpravu obsiahnutú v zmluvných dojednaniach (na zadnej strane), a následne v bode 8.1. a 8.4. je uvedený predtlačný text dohody o spornej službe spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok (do ktorého bola doplnená len výška odplaty) v znení tak ako je uvedený vo výrokovej časti tohto rozsudku. Pod týmito bodmi zmluvy o revolvingovom úvere 1. - 8., bez toho aby bola zrejماً možnosť niektorý z týchto bodov vylúčiť, sú uvedené podpisy zmluvných strán, za ktorými nasledujú ďalšie predtlačené body zmluvy o

revolvingovom úvere 9. - 13., pod ktorými sú opätovne uvedené podpisy zmluvných strán. Pod tým je ešte v dolnej časti predtlačný text s upozornením o tom, že: „Zmluvu s neúplnými alebo nečitateľnými údajmi nebude možné akceptovať!!!“.

14. Z predloženej písomnej zmluvy o revolvingovom úvere, na ktorú žalobca ako spotrebiteľ pripojil svoj podpis, pritom súd ďalej ešte zistil, že jej písomné vyhotovenie, okrem chýbajúceho údaja o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, o ročnej úrokovej sadzbe (s uvedením či ide o fixnú ročnú úrokovú sadzbu, alebo variabilnú ročnú úrokovú sadzbu) a termínov splátok (vrátane toho, či sa spotrebiteľský úver spláca anuitne, alebo sa úroky a poplatky splácajú ako prvé a istina neskôr alebo naopak, alebo či sa úroky a poplatky strhnú z celkovej výšky ponúkaného spotrebiteľského úveru) neobsahuje napokon ani údaj o podmienkach upravujúcich jeho čerpanie (kedy a akým spôsobom spotrebiteľ dostane peniaze, vrátane toho, či spotrebiteľský úver je bezúčelový a finančné prostriedky budú vyplatené v hotovosti alebo prevodom na spotrebiteľom zvolený účet alebo či je spotrebiteľský úver poskytnutý ako účelový len na nákup konkrétneho tovaru alebo služby, alebo či existujú obmedzenia čerpania spotrebiteľského úveru, napríklad denný limit čerpania a limit čerpania pri použití odlišných platobných prostriedkov). Vzhľadom na to, že v texte písomnej zmluvy, na ktorú spotrebiteľ pripojil svoj, nie sú uvedené podmienky upravujúce čerpanie úveru (kedy spotrebiteľ dostane peniaze), a je uvedený len počet splátok (bez toho aby bolo zrejmé od ktorého mesiaca sa majú splácať), zo zmluvy samotnej (bez vymedzenia spôsobu čerpania úveru a začiatku uplatňovania úrokovej sadzby zakladajúcich dlh samotný) nie je teda tiež ani odvodene vôbec zrejmy konkrétny termín prvej a následných splátok (ktoré by sa mali platiť zrejme až po jeho čerpaní), a podľa zmluvy tak nemožno ani určiť (vypočítať) údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

15. Zistený skutkový stav súd právne posúdil takto:

I. Určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky

13C/315/2015

- 7 -

16. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.3.2010 (ktorým sa v zmysle ust. § 879l OZ spravujú aj právne vzťahy vzniknuté do 28. februára 2010, a ktorého precizované aktuálne znenie zodpovedá preambule týmto ustanovením transponovanej Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorej hodnotenie nekalého charakteru sa netýka podmienok, ktoré popisujú hlavný predmet zmluvy ani vzťah kvalita/cena tovaru alebo dodávaných služieb; keďže hlavný predmet zmluvy a vzťah cena/kvalita môže byť napriek tomu braný do úvahy pri hodnotení primeranosti ostatných podmienok) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 OZ v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

19. Podľa § 53a ods. 1 OZ ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

20. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

21. Podľa § 298 ods. 2 CSP ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

22. V danom prípade sa žalobca domáhal určenia, že ním označená zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o revolvingovom úvere, ktorá je podľa jeho nespochybných tvrdení spotrebiteľskou zmluvou, a o ktorých neprijateľnosti súd už rozhodol (rozsudkom) v inom konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 7Co/220/2014, sp. zn. 15Co/70/2015, sp. zn. 17Co/294/2014 a sp. zn. 20Co/99/2014, je v zmysle ust. § 54 OZ neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

23. Z ust. § 53 ods. 1 OZ (v znení od 1.3.2010) pritom vyplýva, že za neprijateľné podmienky (ktoré sú v zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatné), sú považované ustanovenia obsiahnuté v spotrebiteľských zmluvách, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, s výnimkou tých prípadov (v ktorých to neplatí, resp. sa na to neprihliada), ak sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny (a sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne), alebo ak boli individuálne dojednané. Tieto kritériá neprijateľnosti zmluvného ustanovenia pritom v danom prípade žalobcom napadnutej (označenej) zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve o revolvingovom úvere podľa názoru súdu jednoznačne naplnené boli, a toto ustanovenie tak neprijateľnou (a tým aj neplatnou) podmienkou nepochybne je.

24. V prvom rade súd poukazuje na to, že nevidí dôvod na odklon od právoplatných rozhodnutí o neprijateľnosti napadnutých zmluvných podmienok, na ktoré v žalobe poukázal žalobca (bez námietok žalovaného), a z ktorých preto aj tento súd vychádzal.

25. Okrem toho má pritom aj tento súd za to, že dojednanie odplaty (poplatku) za službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch splátok úveru a jej automatické inkasovanie a započítanie, resp. zrazenie zo sumy dojednaného úveru (ktorý je tak reálne poskytnutý v nižšom než deklarovanom rozsahu), osobitne v zjavne neprimeranej výške dosahujúcej takmer priamo hodnotu jednej splátky (ktorých splatnosť pritom na základe tohto poplatku mala byť, resp. dokonca iba mohla byť, len odložená - keď táto odplata mohla byť z pohľadu prospechu spotrebiteľa, namiesto odkladu ich splatnosti, použitá radšej rovno na ich splatenie), keď táto služba navyše ani nemusí byť reálne poskytnutá (nakolko je podmienená aj ďalšími podmienkami), spôsobuje celkom zjavne značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ tak predstavuje

neprijateľnú podmienku. Žalobca teda podľa názoru súdu celkom oprávnene poukazuje na to, že táto zmluvná podmienka spôsobuje zjavnú materiálnu disproporciu (tohto poplatku a plnenia dodávateľa) ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS), podľa ktorej by dlžník mal byť povinný dopredu platiť (dokonca takto neprímerane vysoký) poplatok za službu (možnosti odkladu splátok), ktorá mu v konečnom dôsledku materiálne ani nemusí byť poskytnutá, a ktorá aj napriek svojmu označeniu ako odplata za službu (čo by mohlo naznačovať platbu za nejakú osobitnú službu alebo úkon pre jeho žiadateľa), má byť žalobcovi ako spotrebiteľovi zrazená už na začiatku automaticky, a to dokonca bez ohľadu na to, či spotrebiteľ napokon o odklad splátok vôbec niekedy požiada a túto službu aktivuje.

26. Obrana žalovaného pritom spočívala v podstate len v tom, že táto podmienka je vylúčená z posudzovania jej neprijateľnosti s poukazom na jej individuálne dojednanie s tým, že za individuálne dojednanú zmluvnú podmienku možno považovať aj takú, ktorú mohol spotrebiteľ vylúčiť, resp. pri ktorej mohol spotrebiteľ dosiahnuť, že sa nestane súčasťou jeho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa zmenilo jeho postavenie oproti stavu, ak by podmienku prijal, čo však v tomto konaní zo strany žalovaného ako dodávateľa konkrétne tvrdené a ani preukázané nebolo. Súd pritom poukazuje na to, podľa § 53 ods. 3 OZ platí zákonná prezumpcia o tom, že zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané, ak dodávateľ nepreukáže opak, a ten v danom prípade preukázaný nebol. Žalobca totiž v tejto súvislosti nijako konkrétne netvrdil a ani nepreukázal, že by si spotrebiteľ uvedenú zmluvnú podmienku osobitne vyžiadal, ani to ako bola spotrebiteľovi táto zmluvná podmienka ponúknutá, a či bola pritom spotrebiteľovi zo strany dodávateľa (ktorý jej text formuloval), vrátane porovnania výhod i prípadných negatív tejto zmluvnej podmienky (čo za to dostane), vzhľadom na jej povahu, aj riadne a transparentne vysvetlená. Žalovaný pritom netvrdil a nepreukázal napokon vlastne ani to, že by mal takto poučený spotrebiteľ zároveň reálnu možnosť pôsobenie týchto ustanovení (podmienok) vylúčiť, najmä ak v danom prípade bola napadnutá zmluvná podmienka uvedená pod predchádzajúcimi bodmi zmluvy ako súčasť predtlačenej textu, pod ktorý spotrebiteľ pripájal svoj podpis - a to bez toho, aby bola zrejماً možnosť niektorý z týchto bodov vylúčiť tak, aby podpis spotrebiteľa zároveň kryl ostatné (predchádzajúce) body zmluvy o revolvingovom úvere.

27. Ďalej obrana žalovaného vo vzťahu k napadnutému zmluvnému ustanoveniu spočívala v podstate už len na tom, že dojednanie o cene a predmete plnenia nie je neprijateľnou podmienkou, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú predmetu plnenia a primeranosti ceny (resp. že ustanovenia týkajúce sa tejto služby ako predmetu plnenia a primeranosti jej ceny posudzovaniu nepodliehajú), k čomu však súd poukazuje na to, že ak napadnuté ustanovenie, resp. zmluvná podmienka v zmysle tvrdení žalovaného nebola, resp. nemala byť podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, tak má vo vzťahu k tejto zmluve nepochybne iba vedľajšiu (akcesorickú) povahu, teda netýka sa hlavného (ale vedľajšieho) predmetu plnenia a primeranosti jeho ceny, a z posudzovania zákazu nerovnováhy zmluvných ustanovení, resp. neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ preto vylúčená nie je. Voči tvrdeniam žalobcu o tom, že vyžadovanie plnenia (na základe napadnutej zmluvnej podmienke) bez reálneho poskytnutia protiplnenia predstavuje značnú materiálnu disproporciu (na škodu spotrebiteľa) pritom žalovaný ani nenamietal.

28. Pozornosti súdu napokon neušlo ani to, že napadnutá zmluvná podmienka zmluvné postavenie žalobcu ako spotrebiteľa oproti bežnej zákonnej úprave v zmysle ust. § 54 ods. 1 OZ nepochybne neprípustne zhoršujú. Situácia s odloženou, resp. neskoršou úhradou splátok, okrem možnosti jej dojednania priamo pri úprave ich splatnosti, je totiž, ak by aj reálne (a nie len potenciálne, so zaplatením poplatku vopred bez ohľadu na jej výskyt) nastala, nepochybne dostatočne podporne a primerane riešená zákonnými ustanoveniami, a to najmä ustanoveniami o úročení úveru až do jeho vrátenia (resp. podľa dojednaného spôsobu uplatňovania úrokovej sadzby uvedeného v zmluve), a ustanoveniami o zákonných úrokoch z omeškania, ktoré by boli pre spotrebiteľa výhodnejšie, a odklon od nich tak jeho pozíciu nepochybne (neprípustne) zhoršuje. Žalobcom označená zmluvná podmienka je teda aj podľa názoru súdu nepochybne neprijateľná.

28. Pochybnosti však mal súd o význame a prípustnosti osobitnej žaloby v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore, ktoré konajúci súd v minulosti už aj viackrát vyslovil a formuloval v niektorých svojich skorších rozhodnutiach (napr. v rozsudku vo veci 13C/372/2015, 13C/1/2016, a ďalších), v ktorých súd vychádzal z neprípustnosti individuálnej spotrebiteľskej žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vzhľadom na to, že žalobcovia neobjasnili a nepreukázali naliehavý právny záujem na žiadanom určení. Súd pritom vychádzal z toho,

že naliehavý právny záujem na individuálnej žalobe o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nijako nevyplýva (na rozdiel od toho ako to tvrdili žalobcovia) priamo z ustanovení hmotného práva podľa § 53 OZ, ani z ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho (konkrétneho) práva (ktoré žalobcovia nešpecifikovali), a ani z ust. § 298 CSP, či poukazu na povinnosť štátu zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol takou podmienkou viazaný.

Konajúci súd v týchto veciach opakovane vyslovil názor, že ak ide len o záujem žalobcu deklaratórne rozhodnutím súdu určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky, o ktorej žalobca, tvrdiac s tým súvisiace hmotnoprávne dôvody, má svoju predstavu, vie, že je neprijateľná, a tiež to, že v inom konaní (napr. v tejto veci v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/140/2013) už boli predmetné zmluvné podmienky vyhlásené za neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti, že z ustanovenia § 53a OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa ich používania, a že neprijateľná zmluvná podmienka je absolútne neplatná podľa § 53 ods. 5 OZ „a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa“ (viď bod 6. a 7. tohto odôvodnenia), tak právny záujem na tomto určení (význam tohto súdneho konania) - len pre to, aby o tomto (časti právneho vzťahu) nadobudol judikovanú istotu, resp. aby to bolo určené aj v tomto konaní, keď nie je zrejmé či inak vôbec bude resp. má byť toto právo predmetom súdneho konania, teda či si voči nemu žalovaný dodávateľ (napr. aj s poukazom na premlčanie) bude na súde vôbec nejaké s tým súvisiace právo uplatňovať a či je takáto súdna ochrana nejakého jeho konkrétneho práva vôbec potrebná - s poukazom na hospodárnosť konania a v zmysle predchádzania zbytočnému rozmnožovaniu sporov, nie je naliehavý. Súd k tomu poukazoval aj na to, že uvedené je ešte zreteľnejšie v prípadoch, ak je žalobca zastúpený advokátom, keď súčasťou právnych služieb advokáta je nepochybne aj poskytovanie základného právneho poradenstva, a jeho úloha a ochranná funkcia práva (tam kde právne normy pôsobia objektívne) tak môže byť a je už primerane naplnená tým, že advokát spotrebiteľovi vysvetlí, aké sú jeho práva a povinnosti a ako sa má zachovať, a nie tým, že ho bude viesť k nepotrebnému nadužívaniu právnych prostriedkov, a za každú cenu, bez rozumného a primeraného záujmu samotného spotrebiteľa, tohoto zaťažovať zbytočnými súdnymi spormi, „tlačiť“ do súdneho konania a zastupovať v ňom.

Súd pritom tiež poukazoval na to, že prípustnosť takejto osobitnej určovacej žaloby nemožno odôvodniť iba poukazom na ust. § 298 CSP, keďže toto ustanovenie je vymedzené ako osobitné oprávnenie súdu resp. osobitná náležitosť rozhodnutia v spotrebiteľských veciach (uviesť znenie takej podmienky vo výroku rozsudku), a nie ako ustanovenie oprávňujúce žalobcu na podanie osobitne k tomu smerujúcej žaloby (porovnaj k tomu aj gramatické vyjadrenie „uvedie vo výroku“ verzus možnosť požadovať aby „sa rozhodlo o určení“). Z hľadiska prvotného posudzovania žalôb a ich účelu totiž netreba stratiť zo zreteľa, že aj určenie neprijateľnosti, a teda neplatnosti zmluvnej podmienky, je nepochybne určením právnej skutočnosti, pričom pre procesnú prípustnosť takejto žaloby (a nie len povinnosť a prípustnosť s tým súvisiaceho predbežného právneho posúdenia a osobitného uvedenia jej znenia vo výroku rozsudku zo strany súdu) je preto nevyhnutné, aby v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP možnosť takejto žaloby (vrátane s tým súvisiaceho osobitného právneho významu) vyplývala z osobitného predpisu. Súd pritom zdôraznil, že žiadne súdne konanie nemôže byť samoučelné. Žiadny osobitný predpis pritom možnosť takejto žaloby a jej osobitný význam pre daného konkrétneho spotrebiteľa nikde neustanovuje.

Konajúci súd tiež dodal, že aj z hľadiska doslovného (gramatického) výkladu ust. § 137 písm. d) CSP (umožňujúceho požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, „ak to vyplýva z osobitného predpisu“) ustanovenie § 298 CSP (toho istého zákona) vo vzťahu k ust. § 137 písm. d) CSP nepochybne žiadnym osobitným predpisom (zákonom) nie je, a teda osobitný význam a ani osobitnú možnosť takejto žaloby pre dotknutého spotrebiteľa v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP osobitne nezakladá, a na podanie takejto osobitnej žaloby tak individuálneho spotrebiteľa ani neopravňuje. Súd k tomu poukazoval aj na názor vyjadrený v komentovanej odbornej literatúre, podľa ktorého „hoci výpočet § 137 CSP je len demonštratívny, domnievame sa, že žaloba výlučne na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore už nebude prichádzať do úvahy. Pravidlom budú žaloby, ktorých obsahom je splnenie povinnosti (plniť, vydať bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu, zaplatiť primerané finančné zadostučinenie a pod. - porovnaj ods. 2 komentovaného ustanovenia) alebo určenie, či tu právo je (napr. vlastnícke), a súd bude platnosť ustanovení spotrebiteľskej zmluvy posudzovať ako prejudiciálnu otázku.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1037.).

V súvislosti s úvahami o (ne)potrebe (naliehavého) právneho záujmu na požadovanom určení pritom konajúci súd v týchto prípadoch napokon tiež poukázal na to, že podľa jeho názoru nestačí a neprichádza do úvahy ani iba prípadný jednoduchý poukaz na ust. § 3 ods. 3 a 5 zák. č. 250/2007 Z.z., ktorý deklaruje, že (ods. 3) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pre neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a (ods. 5) možnosť spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany

spotrebiteľa domáhať sa na súde ochrany svojho práva proti porušiteľovi. Uvedené ustanovenie v ods. 3 totiž deklaruje iba legitímny cieľ a účel nášho právneho poriadku v spotrebiteľských veciach, t.j. (právo na) ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami bez toho, aby z tohto ustanovenia vyplývali konkrétne práva, resp. spôsob ako má byť táto ochrana právne zabezpečená, prípadne že sa tak má stať výlučne a vždy iba v súdnom konaní, a že by táto ochrana nemohla byť, v podmienkach nášho štátu, riadne zabezpečená (podobne ako rad ďalších práv, napr. právo na ochranu pred inými neplatnými úkonmi alebo zmluvnými dojednaniami, právo na ochranu majetku a vlastníckeho práva, právo na ochranu obydlia, života a zdravia, atď.) bez nutnej ingerencie súdu už prijatím a objektívnym pôsobením všeobecne záväzných právnych predpisov (stanovujúcich napr. absolútnu neplatnosť právnych úkonov alebo ich častí, nevymáhateľnosť nemravných nárokov, ex offo kontrolu zmluvných podmienok v súdnom konaní tam, kde sa súvisiace vzťahy stanú predmetom konania na súde, a pod. - vid' aj znenie záväzku členských štátov EÚ, vrátane SR, podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS „zabezpečiť“, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa). Nasledujúce ust. v § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. v nadväznosti na to potom deklaruje právo spotrebiteľa domáhať sa proti porušeniu ochrany svojho práva aj na súde, teda právo na súdnu ochranu, avšak, tak ako vyplýva z doslovného textu aj zrejmého účelu tohto ustanovenia, malo by ísť o ochranu jeho konkrétneho práva (s prihliadnutím na jeho povahu), a (vzhľadom na absenciu úpravy ďalších podrobností) za podmienok ustanovených ostatnými zákonmi (upravujúcimi napr. súdne poplatky, právomoc a príslušnosť súdu, podmienky a prekážky konania), a nie o jeho absolútnu nepotrebnú abstraktnú ochranu v zbytočných sporoch bez praktického významu (naliehavého právneho záujmu), v ktorých nie je zjavné o ochranu ktorého jeho konkrétneho práva by vlastne pri osobitnej žalobe na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky malo ísť.

29. Všetky rozsudky, v ktorých konajúci súd ohľadom neprípustnosti a zbytočnosti osobitných žalôb o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vychádzal z vyššie uvedených názorov (uvedených v bode 28. tohto odôvodnenia) však boli odvolacím súdom zrušené (bez vysvetlenia dôvodov zrušenia týchto rozsudkov namiesto možnosti ich zmeny v zmysle § 388 CSP, ako aj vysvetlenia individuálneho významu týchto žalôb) a vrátené konajúcemu súdu na ďalšie konanie s poukazom na ust. § 3 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a ust. § 298 CSP a právny názor, že spotrebiteľ sa vždy môže domáhať určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky (bez vysvetlenia osobitného významu týchto konaní), a to dokonca bez ohľadu na plynutie času a skutočnosť, či sú tieto zmluvné vzťahy už ukončené, a tiež bez ohľadu na to či si spotrebiteľ už splnil aspoň svoje základné (nesporné) povinnosti a či si dodávateľ voči nemu neprijateľnú zmluvnú podmienku aktuálne vôbec nejako uplatňuje, a preto súd napokon vzhľadom na takúto rozhodovaciu prax tunajšieho odvolacieho súdu, v záujme nepredlžovania súdneho sporu, formálne vyslovil zistenú neprijateľnosť zmluvnej podmienky, ktorej určenia sa žalobca domáhal tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, hoci žalobca v tomto konaní nijako nevysvetlil, netvrdil a ani nepreukázal, že by bol akokoľvek nútený domáhať sa v tomto smere súdnej ochrany a uplatňovať určenie jej neprijateľnosti vo výroku rozsudku v tomto súdnom konaní.

II. Bezodôvodné obohatenie

30. Skutkové tvrdenia žalobcu o tom, že mu bola z revolvingového úveru poskytnutá len suma vo výške 883,42 Eur a že žalovanému doposiaľ uhradil 1.703,70 Eur, neboli v konaní nijako spochybnené, a preto z nich súd ďalej aj vychádzal. Okrem toho z predloženej písomnej zmluvy o revolvingovom úvere, na ktorú žalobca ako spotrebiteľ pripojil svoj podpis, súd navyše zistil, že jej písomné vyhotovenie, okrem chýbajúceho údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, o ročnej úrokovej sadzbe (s uvedením či ide o fixnú ročnú úrokovú sadzbu, alebo variabilnú ročnú úrokovú sadzbu) a termínov splátok (vrátane toho, či sa spotrebiteľský úver spláca anuitne, alebo sa úroky a poplatky splácajú ako prvé a istina neskôr alebo naopak, alebo či sa úroky a poplatky strhnú z celkovej výšky ponúkaného spotrebiteľského úveru) neobsahuje napokon ani údaj o podmienkach upravujúcich jeho čerpanie (kedy a akým spôsobom spotrebiteľ dostane peniaze, vrátane toho, či spotrebiteľský úver je bezúčelový a finančné prostriedky budú vyplatené v hotovosti alebo prevodom na spotrebiteľom zvolený účet alebo či je spotrebiteľský úver poskytnutý ako účelový len na nákup konkrétneho tovaru alebo služby, alebo či existujú obmedzenia čerpania spotrebiteľského úveru, napríklad denný limit čerpania a limit čerpania pri použití odlišných platobných prostriedkov). Vzhľadom na to, že v texte písomnej zmluvy, na ktorú spotrebiteľ pripojil svoj, nie sú uvedené podmienky upravujúce čerpanie úveru (kedy spotrebiteľ dostane peniaze), a je uvedený len počet splátok (bez toho aby bolo zjavné od ktorého mesiaca sa majú splácať), zo zmluvy samotnej

(bez vymedzenia spôsobu čerpania úveru a začiatku uplatňovania úrokovej sadzby zakladajúcich dlh samotný) nie je teda tiež ani odvodene vôbec zrejmy konkrétny termín prvej a následných splátok (ktoré by sa mali platiť zrejme až po jeho čerpaní), a podľa zmluvy tak nemožno ani určiť (vypočítať) ani údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

31. Podľa § 497 zák. č. 513/1991 Zb. (ďalej len „Obchodný zákonník“ alebo aj „OBZ“) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

32. Nasledujúce dispozitívne ustanovenia Obchodného zákonníka (od ktorých sa strany v zmysle § 263 ods. 1 OBZ môžu odchýliť) stanovujú výšku úrokov, ich uplatňovanie, ako aj pravidlá splácania a splatnosti úrokov.

33. Podľa § 502 ods. 1 OBZ od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

34. Podľa § 503 ods. 2 OBZ ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

35. Podľa § 503 ods. 3 OBZ dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

36. V prejednávanej prípadе je zrejmé, že ide o právny vzťah vyplývajúci zo zmluvy o úvere, ktorá má v zmysle ust. § 261 ods. 6 OBZ povahu tzv. absolútneho obchodného záväzkového vzťahu spravujúceho sa ustanoveniami tretej časti tohto zákona. Zo skutočností uvedených žalobcom však vyplýva, že v podrobnostiach ide o nároky medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako spotrebiteľom vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a právny vzťah (zmluvu) medzi účastníkmi je preto potrebné posúdiť aj podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSU“), ktorý stanovuje špeciálnu úpravu spotrebiteľských úverov.

37. Podľa § 1 ods. 1 ZoSU tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

38. Podľa § 4 ods. 1 ZoSU zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

39. Obligatórne obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú uvedené v ust. § 4 ods. 2 ZoSU, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok,

l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,

n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,

o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

p) práva spotrebiteľa podľa § 7,

q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

40. Podľa § 273 OBZ časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené.

41. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

42. Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou.

43. Podľa § 4 ods. 3 ZoSU pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov

44. V zmysle ust. § 4 ods. 4 ZoSU zároveň platí, že od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

45. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

46. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

47. Podľa § 563 OZ - ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala.

48. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995

Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení platnom v čase vzniku omeškania - výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

49. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení zmluva o úvere predpokladá záväzok veriteľa, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a záväzok dlžníka poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Ďalší obsah takéhoto právneho vzťahu (vrátane niektorých otázok týkajúci sa úročenia, úrokov a ich splatnosti) je vo všeobecnosti subsidiárne určený dispozitívnymi normami § 498 a nasl. Obchodného zákonníka (ak strany nedohodnú inak). V prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere (čo je aj tento prípad) však zákon pre vznik práva na úroky a poplatky v zmysle § 4 ods. 2 ZoSU, okrem písomnej formy zmluvy, vyžaduje aj jej ďalšie obligatórne obsahové náležitosti. Podmienky upravujúce čerpanie úveru a spôsob úročenia a splácania úveru a jeho jednotlivých častí (a to osobitne aj s prihliadnutím na právo dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, a jeho povinnosť zaplatiť úroky len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov) musia byť pritom vyjadrené určitým a zrozumiteľným spôsobom vylučujúcim pochybnosti o obsahu povinnosti splácať jeho jednotlivé položky (vrátane postupu jej splnenia), a musia byť uvedené v písomnej úverovej zmluve, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis (inak sa podľa § 4 ods. 3 ZoSU poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, resp. podľa § 4 ods. 4 ZoSU veriteľ na úrok a poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, nárok nemá.

50. To znamená, že pre nárok na úroky musia byť v písomnej zmluve o spotrebiteľskom úvere dojednané podmienky upravujúce jeho čerpanie a ročná úroková sadzba tak, aby boli súčasne zrejmé podmienky ktoré upravujú jej uplatňovanie - ktorými sa, vychádzajúc z podstaty a zmyslu čerpania úveru a jeho úročenia, rozumejú všetky podmienky tak aby bolo zrejmé kedy a ako spotrebiteľ dostane peniaze, a ako, resp. z akej sumy a odkedy (napr. či už od dojednania úveru - rezervácie peňažných prostriedkov, alebo od reálneho poskytnutia peňažných prostriedkov v prospech dlžníka, alebo až od určitého iného času v prípade dojednania dočasného bezúročného obdobia) a dokedy sa má uplatňovať (napr. do stanoveného času splatnosti, alebo do vrátenia, alebo inak), a to tak, aby bola jasne určiteľná povinnosť platenia úrokov (napr. aj v situácii prípadného predčasného alebo oneskoreného vrátenia peňažných prostriedkov).

51. Pre úplnosť treba uviesť, že časť obsahu zmluvy síce možno určiť aj odkazom na obchodné podmienky, nemalo by sa to však týkať podstatných náležitostí zmluvy (ale len dojednaní technického a vysvetľujúceho charakteru), keďže tieto informácie sa musia povinne uvádzať spotrebiteľovi už v predzmluvnom formulári pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 2 ZoSU), a nič by preto, v prípade poctivého prístupu veriteľa, nemalo brániť tomu uviesť ich aj priamo v zmluve (mutatis mutandis aj nález ÚS ČR citovaný nižšie). Okrem toho tiež platí, že stanovenie časti obsahu zmluvy odkazom na obchodné podmienky nemôže byť ani neprímerane všeobecné (nestačí iba zmienka o obchodných podmienkach), pretože ak má byť súčasťou zmluvy (ako prejavu vôle), platia preňho, ak sa s ním majú spájať právne účinky, rovnaké pravidlá ako aj pre iné právne úkony. Časť obsahu zmluvy, ktorú tento odkaz určuje (poukazom na obchodné podmienky), by sa mala preto stanoviť konkrétne (určite a zrozumiteľne, § 37 ods. 1 OZ) tak, aby bolo zrejmé úpravu ktorej časti zmluvy (práv a povinností) treba hľadať a vykladať na inom mieste (napr. v obchodných podmienkach), písomne (§ 9 ods. 1 ZoSu), a zároveň aj nie menším písmom ako iná časť takejto zmluvy (§ 53c OZ). V tomto prípade tomu tak nebolo.

52. V tejto súvislosti súd tiež pripomína, že určitosti a zrozumiteľnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako dvojstranného právneho úkonu nesvedčí ani rozsiahlosť a neprehľadnosť textu obchodných podmienok napísaná drobným písmom so súčasným zakomponovaním viacerých podstatných zmluvných náležitostí zmluvy o úvere na ich viacerých miestach. Inými slovami vo vzťahu k ich platnosti súd zdôrazňuje, že v prípade konfliktu záujmov spotrebiteľa a jeho zmluvného partnera je potrebné poskytnúť vyššiu mieru ochrany spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane. V kontexte s týmto princípom je potrebné posúdiť aj úverové zmluvné podmienky. Tie zásadne nesmú slúžiť tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom napísanej forme skryl zmluvný partner spotrebiteľa podmienky, ktoré sú podstatné, a o ktorých môže predpokladať, že uniknú jeho pozornosti. Pokiaľ tak učiní, čo sa stalo aj v tomto prípade, spreneverí sa princípu dôvery a preto takému jednaniu nemožno priznať právnu ochranu pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ).

53. K tomu možno poukázať aj na právny záver uvedený v náleze Ústavného súdu ČR z 11.11.2013, sp. zn. I.ÚS 3512/11. Podľa neho v rámci spotrebiteľských zmlúv dojednaní o zmluvnej pokute (argumentum a minori ad maius tým skôr o predmete hlavného záväzku resp. o podstatných náležitostiach zmluvy, pozn. súdu) v zásade nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných zmluvných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy samotnej (na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis). Ústavný súd zdôraznil, že dodávateľ sa má chovať k spotrebiteľovi, ktorý je slabšou zmluvnou stranou poctivo, v opačnom prípade mu nie je možné poskytnúť právnu ochranu. Zásada poctivosti sa prejavuje aj tým, že zmluvné dojednanie nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru, a naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skrýl dodávateľ dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosť spotrebiteľa zrejme uniknú.

54. V danom prípade pritom samotná zmluva, resp. text zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorý spotrebiteľ pripojil svoj podpis, neobsahuje (ad 1.) podmienky upravujúce jeho čerpanie (§ 4 ods. 2 písm. e) ZoSU) - teda kedy a akým spôsobom spotrebiteľ dostane peniaze (podľa bodu 2B vysvetliviek na vyplnenie formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa prílohy vyhl. č. 620/2007 Z.z. sa pri čerpaní spotrebiteľského úveru uvádzajú všetky informácie o podmienkach upravujúcich čerpanie ponúkaného spotrebiteľského úveru. Napríklad, či spotrebiteľský úver je bezúčelový a finančné prostriedky budú vyplatené v hotovosti alebo prevodom na spotrebiteľom zvolený účet alebo či je spotrebiteľský úver poskytnutý ako účelový len na nákup konkrétneho tovaru alebo služby, alebo či existujú obmedzenia čerpania spotrebiteľského úveru, napríklad denný limit čerpania a limit čerpania pri použití odlišných platobných prostriedkov), súčasne (ad 2.) údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 4 ods. 2 písm. g) ZoSU) - ktorý, vzhľadom na to, že v zmluve nie sú uvedené podmienky upravujúce čerpanie úveru (kedy spotrebiteľ dostane peniaze), a je uvedený len počet splátok (bez toho aby bolo zrejme od ktorého mesiaca sa majú splácať) nemožno určiť ani nepriamo, keďže zo zmluvy samotnej (bez vymedzenia spôsobu čerpania úveru a začiatku uplatňovania úrokovej sadzby zakladajúcich dlh samotný) nie je vôbec zrejmy konkrétny termín prvej a následných splátok (ktoré by sa mali platiť zrejme až v niektorom z mesiacov po jeho čerpaní), (ad 3.) ročnú úrokovú sadzbu (§ 4 ods. 2 písm. h) ZoSU) s uvedením, či ide o fixnú ročnú úrokovú sadzbu alebo variabilnú ročnú úrokovú sadzbu (podľa bodu 3B vysvetliviek na vyplnenie formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa prílohy vyhl. č. 620/2007 Z.z. sa pri ročnej úrokovej sadzbe tiež uvádza, či ide o fixnú ročnú úrokovú sadzbu, alebo variabilnú ročnú úrokovú sadzbu), a (ad 4.) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. i) ZoSU) tak aby bolo napríklad (najmä v súvislosti s uplatňovaním úrokovej sadzby a možnosťou kedykoľvek určiť aktuálnu výšku dlhu) zrejme, či sa spotrebiteľský úver spláca anuitne, alebo sa úroky a poplatky splácajú ako prvé a istina neskôr alebo naopak, či sa úroky a poplatky strhávajú z celkovej výšky spotrebiteľského úveru (podľa bodu 2C vysvetliviek na vyplnenie formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa prílohy vyhl. č. 620/2007 Z.z. sa pri splácaní spotrebiteľského úveru uvádza výška, počet a termíny splátok ponúkaného spotrebiteľského úveru. Napríklad, či sa spotrebiteľský úver spláca anuitne, alebo sa úroky a poplatky splácajú ako prvé a istina neskôr alebo naopak, alebo či sa úroky a poplatky strhnú z celkovej výšky ponúkaného spotrebiteľského úveru). Prax, a ako vyplýva z ust. § 9 ods. 2 písm. l) a m) zákona č. 129/2010 Z.z. aj zákon (rozlišujúci minimálne splácanie s amortizáciou istiny alebo bez), totiž pozná rôzne spôsoby splácania úveru. Napríklad poskytnuté peňažné prostriedky (istina) sa môžu splácať na začiatku a úroky až na konci, prípadne naopak, alebo sa úroky a poplatky strhnú ihneď z celkovej výšky spotrebiteľského, prípadne sa istina spláca spolu s úrokmi v rôznych kombináciách (čo navonok nevylučuje rovnakú resp. nemennú výšku celkovej splátky), či už s pevnou splátkou istiny a sumy úroku, resp. podľa ich rôzne stanoveného podielu, alebo sa amortizuje celkovými rovnomernými tzv. anuitnými splátkami, pri ktorých sa plynule mení výška a pomer splátky istiny a úroku. Spôsob úročenia a splácania úveru a jeho jednotlivých častí musí byť preto vyjadrený určitým a zrozumiteľným spôsobom vylučujúcim pochybnosti o obsahu povinnosti splácať jeho jednotlivé položky (vrátane postupu jej splnenia). Na spotrebiteľský úver sa totiž nevzťahujú automaticky obvyklé všeobecné subsidiárne pravidlá úročenia a splácania podľa dispozitívnych ustanovení OBZ, a podmienky splácania istiny, úrokov a iných poplatkov musia byť preto výslovne písomne dohodnuté, resp. určené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

55. Vzhľadom na absenciu vyššie uvedených náležitostí tak súd považoval túto žalobu za dôvodnú aj v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi jeho sumu v rozsahu rozdielu medzi peňažnými prostriedkami, ktoré žalobcovi na základe revolvingovej zmluvy v sume 883,42 Eur reálne poskytol (a na ktorých vrátenie tak mal nárok) a tými, ktoré žalobca na tento úver v jeho prospech vo výške 1.703,70 Eur celkovo uhradil, teda vo výške 820,28 Eur. Pokiaľ ide o úroky z omeškania spojené s vydaním bezdôvodného obohatenia (uplatnené odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému), nakoľko čas splnenia tohto dlhu nie je ustanovený právnym predpisom a žalobca žalovaného o jeho vydanie osobitne nepožiadaval, v zmysle ust. § 563 OZ bol žalovaný povinný vydať žalobcovi toto bezdôvodné obohatenie nasledujúceho dňa po doručení žaloby (doručenej mu 28.8.2016), od ďalšieho dňa je v omeškaní s plnením tohto peňažného dlhu, a preto je povinný platiť žalobcovi z dlžnej sumy aj úroky z omeškania. Súd

preto žalobcovi priznal uplatnenú sumu bezdôvodného obohatenia spolu so zákonnými úrokmi z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nar. vlády Slovenskej za čas po jeho splatnosti vo výške o päť percentuálnych bodov vyššej než bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania tak, ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

56. Všeobecne vznesenú námietku premlčania súd neuznal, nakoľko jednak táto nebola dostatočne konkretizovaná, čo vylučuje jej riadne preskúmanie, a tiež preto, že subjektívna premlčacia doba sa má v zmysle rozhodnej (vzhľadom na nemožnosť dovolacieho prieskumu z dôvodu nízkej hodnoty sporu) a prevažujúcej praxe Krajského súdu v Prešove /podľa ktorej „Každý je povinný poznať právo, no nikomu nemožno nanútiť povinnosť, aby to vedel aj správne aplikovať. Zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo“ (rozsudok KS PO sp. zn. 20Co/3/2020), „Relevanciu má teda to, od kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie že plnila“, a že „... pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností (ani nie tak právneho posúdenia), no okolností nie zo zmluvy, ale okolností z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia (okolnosť, že došlo k porušeniu zákona, o výške bezdôvodného obohatenia a príčinnej súvislosti medzi prvými dvoma okolnosťami)“ (rozsudok KS PO sp. zn. 20Co/1/2019, obdobne aj sp. zn. 7Co/112/2019, a mnohé ďalšie)/ počítať od doby, kedy sa žalobca o možnosti vydania bezdôvodného obohatenia dozvedel prvýkrát, čo odvolací súd pri nedostatku iných zistení odvíja až od času konzultácie spotrebiteľa ohľadom zmluvy so združením HOOS, pričom táto konzultácia bola v danom prípade, podľa nespochybnených tvrdení žalobcu, vykonaná menej než dva roky pred podaním žaloby. Aj z hľadiska objektívnej premlčacej doby lehotá na podanie žaloby bola zachovaná, nakoľko bezdôvodné obohatenie v danom prípade vzniklo aj na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky (na základe ktorej si žalovaný z úveru neoprávnene vrazil sumu za službu možnosti odkladu splátok), vzhľadom na čo je potrebné v danom prípade aplikovať 10 ročnú premlčaciu lehotu, keďže podľa rozsudku SD EU z 22. apríla 2021 C-485/19 Profi Credit Slovakia, ECLI:EU:C2021:313 „Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

57. O náhrade trov konania súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

58. Žalobca bol v konaní proti žalovanému úspešný v celom rozsahu, preto mu súd voči žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie tohto práva v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.